

A néprajz szeretetét, saját népünk és más népek szellemi és tárgyi örökségének megbecsülését családi hagyományként hordozom. Az ismertetett könyvek pedig segítik rendszerbe helyezni az eddig szerzett ismereteimet, fokozzák érdeklődésemet. Fontosak ezek az ismeretek a honismeret valamennyi munkása számára is.

Szeredi Orsolya

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület

Határszéli városunkban 1985-ben alakult meg a Városvédő Egyesület. Tevékenységét helyreállított szobrok és történelmi emlékek, okos javaslatok és néhány kiadvány jelzi. Ez utóbbiak közül kettő érdemes az országos figyelemre.

A megalakult egyesület első teendői közé tartozott a város északi kapujában, a pozsonyi út mentén lévő Hungária-szobor és környéke felújítása. A pozsonyi 13. és 307. honvéd gyalogezred több ezer elesett katonájának emlékére készült alkotás *Kallós Ede* szobrász munkája. 1938-ban országos ünnepség keretében avatták. Azóta a város

lakóinak többsége tévesen Mária Teréziának hiszi (és mondja) a pozsonyi várat ölében tartó allegorikus nőalakot. Néhány évtized alatt erősen megrongálódott a szobor, ideje volt felújítani. Ezt az alkalmat ragadta meg az egyesület, hogy az emlékműről és a körötte lévő térről amolyan legendaosztató történelmi ismeretterjesztő füzetet jelentessen meg. A tér nevezetességei közül megemlítendő a XVIII. század elején barokk stílusban épült kapucinus kolostor és templom, amelyet később klasszicista stílusban átépítettek és sóraktárnak használtak. 1882-ben épült a Hildegardeum-alapítvány kápolnája és óvodája, amit a századfordulón épített izléses polgári lakóházak fogtak közre.

A másik kiadvány ugyancsak jeles eseményhez kötődik. Azt a római kőtárat ismerteti, amelyet 1989-ben nyitottak meg a Hansági Múzeumban a városvédők segítségével. Kallódó és hanyódó római kori kövek (római tisztviselők és katonák, valamint a kelta őslakosság sírkövei és síremlékei) kaptak itt helyet szakszerű restaurálás után a Cselley-ház pincéjében. (A 48-as tér, Mosonmagyaróvár, 1987.; A Római Kőtár, Mosonmagyaróvár, 1990.)

Tuba László

HÍREK

A Veszprém megyei Szentgálon hagyománya van a társadalmi önszerveződésnek. Az első olvasókör az 1840-es évek elején alakult meg a községben. A két világháború között – 1925-ben – 7 egyesület, olvasókör mellett működött a nemesi közbirtokosság, a Takarékpénztár, a Hangya-szövetkezet, a Tejszövetkezet. Nem véletlen tehát, hogy a megyében megtartott 10 falunapból kettőt itt szerveztek, az utóbbit május 23-án. A rendezőszervek: a község önkormányzata és a Veszprém megyei Múzeumok Baráti Köre meghívására több mint százan vettek részt a baráti kör tagjai, illetve a helyi érdeklődők közül.

A bevezető előadást *dr. Lackovits Emöke*: *Hagyományörzés és falunap* címen tartotta. Hangsúlyozta, hagyományaink ápolása nélkül elveszithetjük magyarságunkat. Jól példázta mindezt a két meghívott külföldi előadó.

Lábadi Károly néprajzos, aki a Drávaszögéből érkezett, és elmondta, hogy a volt Jugoszláviában itt élt a magyarok egyharmada. Szándékosan hangsúlyozta, hogy élt, mert jelenleg ennek fele elmenekült a térségből.

A másik vendég *Vetési László* kolozsvári református lelkész *Helytállás a végeken* – élet szórványmagyarként címmel szökött arról a tragédiáról, mely az erdélyi magyarságot sújtotta, sújtja még ma is. Szavait bizonyította az a videofilm, melyet levetített a hallgatóságnak.

Érdekes színlátvány volt a falunapnak *Sófalviné Tamás Márta* előadása A Bakonynak bikkes-tölgyes erdejében... címmel. A szentgáli kanászok évszázados életéből hozott adatokat, eseményeket, amit az előadásba beépített helyi pávakör népdalai színesítettek. A rendezvényen osztották ki a néprajzi, helytörténeti pályázat megyei díjait. A beérkezett 17 pályaműből 10 kapott díjat, jutalmat.

A falunap hangulatos szalonnasütéssel fejeződött be.

Tóth Dezső